

1962 SZEP 28

244

Péntek, 1962. szeptember 28.

Magyar

SZÁZÖTVENEZER OLVASÓ

a Szabó Ervin könyvtárban

Nem túlzás, ha azt állítjuk, hogy könyvtárainknak is közel annyi látogatója van, mint — bocsánat a bizarr hasonlatért — eszpresszóinknak. Ezt igazolja a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár igazgatójával, Révész Ferencel történet beszélgetésünk is. Amint elmondotta, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár 47 kerületi könyvtárral és 34 fiókkönyvtárral rendelkezik. A hálózat tehát jelenleg 81 könyvtári egységből áll, az 1938. évi tizenhárommal és az 1948. évi huszonnégyvel szemben. A központi könyvtár könyvtári állománya 624 000, a hálózatié 1 183 000 darab, az egész könyvtár tehát 1 807 000 kötetel áll az olvasók rendelkezésére. A beiratkozott olvasók száma 1961 végén 141 000 volt, ez a szám az év végére előreláthatólag 150 000 fölé emelkedik.

Könyvtárak a peremkerületekben

A fejlődés fölöttébb jelentős, mégis megkérdezzük, milyen mértékben képes ellátni a központ fiókkönyvtárakkal a munkáskerületeket? Képesek-e lépést tartani az új lakótelepek népesedésével?

— A kerületi könyvtárak telepítésénél legfőbb szempontunk, a peremkerületek jobb könyvtárellátása. A munkáslakta peremkerületekben jelenleg 30 kerületi könyvtárunk, 2 villamos mozgókönyvtárunk kölcsönöz. Itt tevékenykedik csaknem kivétel nélkül 34 fiókkönyvtárunk is. Egyes munkáskerületek, mint például a XIII. kerület, öt könyvtárral rendelkezik. Erzsébeten egy könyvtár, de további négy fiókkönyvtár működik. Az eddig könyvtárral kevésbé kielégítő módon ellátott Csepelen a meglévő két könyvtár mellett most nyitunk meg egy fiókkönyvtárat és az új Csillagtelepen hamarosan megnyílik egy másik kerületi könyvtár. A hálózat tovább építésének fő szempontja továbbra is a munkáslakta kerületek ellátása. Az új lakótelepek építésénél még nem gondoskodnak mindig — ahogy az külföldön, például Moszkvában, Varsóban történik — könyvtár építéséről is, s ezért jelenleg még nem minden új lakótelep kap könyvtárat.

38 bibliográfia egy év alatt

— Könyvtárunk igen komoly bibliográfiai és egyéb kulturális művekre vonatkozó kiadási tevékenységet folytat. 1961-ben például összesen 38 bibliográfiát és egyéb kiadványt jelentetett meg, ami egy kisebb könyvkiadó munkájával is vetekszik. Ezek közül természetesen sok a könyvtári — a könyvtár működésére vonatkozó — szakanyag. (Módszertani levelek és útmutatók, Évkönyv stb.), amely azonban gyakran kerül felhasználásra más — vidéki — hálózatok munkájában is; a kiadványok súlypontja azonban a különböző ajánló bibliográfiákon van (hogyan népszerűsítsük az antiklerikális irodalmat; antifasiszta művek ajánló bibliográfiája stb.) és az olyan kulturális jelentőségű kiadványok, mint a Tolsztoj-emlékkönyv, amely a

világ legismertebb íróinak és tudósainak vallomásait gyűjtötte össze a nagy orosz klasszikus életművéről. Mindezeket nemcsak az ország könyvtárai keresik, hanem a kultúra és tudomány sok más területének dolgozói is.

— E sokrétű munka mellett létesültek-e szakkönyvtárak? Hogyan fejlődnek a könyvtár speciális gyűjteményei?

— A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár elsősorban közművelődési könyvtár. A központ azonban szakkönyvtári feladatokat is ellát, így a szociológia területén országos szintű gyűjteménnyel rendelkezik, hasonló, Budapestre vonatkozó és urbanisztikai könyvtári anyaggal. Mindkettő jelentősége igen nagy.

— A társadalomtudományi könyvtárat még Szabó Ervin alapította és így az ország máig is egyik legteljesebb és legátfogóbb ilyen könyvtára; más könyvtárakban a társadalomtudománynak csak egyes részletkérdéseire vonatkozó irodalmat gyűjtöttek. A Budapest-gyűjtemény a főváros életére vonatkozó 42 000 művet és egyéb könyvtári egységet gondozza és nagy segítséget nyújt a Budapest történetét kutatók mellett a főváros közigazgatási apparátusának is. A következő években jelenik meg egy hatkötetes Budapest-történeti bibliográfia, amely tartalmánál fogva világviszonylatban is egyedülálló mű lesz a maga területén.

— Feladata könyvtárunknak a szélesebb, a tömegek művészeti, mindenekelőtt zenei érdeklődésének kielégítése és az e téren jelentkező igények továbbfejlesztése. Sok szocialista országban zenei könyvtárak már nagy számban működnek. A könyvtár — a fővárosi tanács segítségével — a jövő évben szándékozik egy zenei könyvtárat megnyitni, ahol a zeneművészetre vonatkozó irodalom mellett kottákat és hangfelvételeket is kölcsönözhet majd a közönség.

Olvasó munkások

Hogyan alakult az elmúlt években a könyvtár forgalma, olvasóinak megoszlása?

— A könyvtár által lebonyolított könyvforgalom évről évre nő. Amíg 1946-ban 1 100 000 kötetet olvastak helyben, vagy átkölcsönzéssel a Szabó Ervin Könyvtárban, addig 1959-ben 4,7 millió, 1961-ben pedig 5,1 millió kötet volt forgalomban, 1962-ben előreláthatólag 5,5 millió fölé emelkedik az olvasott könyvek száma.

— Az olvasók a központban — ahol a tudományos és magasszínvonalú közművelődési könyvek forgalma a túlnyomó — elsősorban értelmiségiek. A hálózatban azonban — ahol az olvasók 92 százaléka tömörül — az olvasók legnagyobb foglalkozási csoportja a munkás. Jelentékeny a tanulók, az alkalmazottak és értelmiségiek, háztartásbeliek és nyugdíjasok csoportjának aránya is. A hálózatban olvasók elsősorban a szépirodalmi könyveket keresik (ez képviseli a kölcsönözött kötetek csaknem háromnegyed részét); mindkább növekszik azonban — könyvtárosaink lelkes ajánlása következtében — az ismeretterjesztő anyag forgalma is.

Igen figyelemre méltók a gyermekkönyvtárakkal kapcsolatos tapasztalatok is. Ezeknek olvasói körülbelül negyedrészen általános iskolai tanulók. Éppen ezért a közelmúltban már megkezdték az önálló gyermekkönyvtári hálózat kiépítését azzal a jelenlegi gyakorlattal ellentétben, hogy a kerületi könyvtárakban mint külön részlegben, szerepelnek a gyermekkönyvtárak.

Az önálló gyermekkönyvtárak közül jelenleg már három működik, közöttük a Liszt Ferenc téri, amely különre és felszerelésre nézve is az ország egyik legszebb

és legkorszerűbb könyvtára. Ezzel azonban, mint Révész igazgató mondotta, még korántsem fejezték be a gyermekkönyvtárak fejlesztését, korszerűsítését. Már készülnek a tervek, hogy az ifjú nemzedék még fokozottabbi könyvigényét, tudásszomját kielégíthessék.

R. Farkas Klári